

## Geschiedenisproefwerk groep 7 Hoofdstuk 2

### Een nieuw land.

In de zestiende eeuw was er nog geen sprake van Nederland en België. Toen heette het gebied waarin wij nu wonen "de Nederlanden".

Hier waren de Spanjaarden de baas. De Spaanse koning Philips II (spreek uit: de tweede) was Rooms-katholiek en gaf opdracht om de protestanten te vervolgen. De mensen in de Nederlanden waren het hier niet mee eens en in 1566 kwam een groepje Vlaamse protestanten in opstand. Ze vielen katholieke kerken binnen en vernielden alles wat ze tegen kwamen. Hun voorbeeld werd al snel door veel mensen in het land gevolgd. Overal werden kerken vernield. Deze plunderingen worden ook wel **de beeldenstorm** genoemd.

Koning Philips II was zo boos dat hij een groot leger naar de Nederlanden stuurde. Een leger onder leiding van de hertog van Alva.

Hij zou de ordesverstoorders straffen. Maar in de Nederlanden had men ook een legertje gevormd, onder leiding van Willem van Oranje.



### Willem van Oranje

In 1568 deed Willem van Oranje een inval in de Nederlanden tegen Alva. Er ontstond een oorlog die 80 jaar zou duren. **De 80-jarige oorlog.**

Willem van Oranje kreeg in het begin weinig steun van het volk. Zijn enige steun kwam van de *Geuzen* (Zo noemde men de gevluchte opstandelingen.)

Willem van Oranje werd op 10 juli 1584 doodgeschoten door Balthazar Gerards.

Omdat Philips II Willem van Oranje had laten vermoorden, wilden de opstandelingen hem niet langer als koning erkennen. Ze namen zelf de regering over. Hierdoor ontstond de Republiek der Verenigde Nederlanden. Philips II had twee vijanden, de Nederlandse opstandelingen en de Engelsen. Hij liet de Armada bouwen (dat is een vloot).



### De Armada

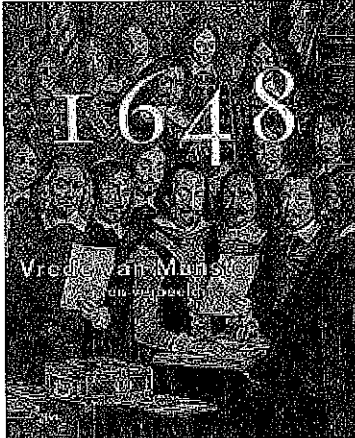
Hiermee wilde hij de Engelsen en de Geuzen aanvallen. Deze aanval mislukte echter. Er werden brandende bootjes op de vloot afgestuurd en ze kwamen ook nog in een storm terecht. Philips kwam ook nog in oorlog met Frankrijk, waardoor hij niet meer al zijn aandacht op de Nederlanden kon vestigen. De stadhouders Maurits en Willem Lodewijk konden hierdoor verschillende steden innemen.

In 1598 overleed Philips II. Tussen Spanje en de Republiek werd een wapenstilstand gesloten, het **twalfjarig Bestand** ( van 1609-1621).

Ten tijde van Maurits was Johan van Oldenbarnevelt de raadspensionaris ( raadsman in staatszaken ). Hij had aangedrongen tot de wapenstilstand. Maurits was er zelf namelijk op tegen. Johan van Oldenbarnevelt en Maurits verschilden ook nog van mening over de godsdienst. Tijdens het bestand waren er 2 godsdienstgroepen: de remonstranten en de contra-remonstranten. Er ontstonden steeds meer conflicten en de leiders van de remonstranten

( Hugo de Groot en Johan van Oldenbarnevelt) werden gevangen genomen. In 1619 werd Johan ter dood gebracht en Hugo de Groot kreeg levenslang. Hij ontsnapte echter in een boekenkist. In 1621 was de wapenstilstand voorbij en werd de strijd met Spanje voortgezet.

Na prins Maurits was het de tijd voor Frederik Hendrik. Hij heeft veel steden veroverd. Niemand kon de oorlog winnen, daarom werd in 1648 in Munster de vrede getekend.



## Vrede van Munster

### Overzicht:

1566 Beeldenstorm

1568 Begin van de 80-jarige oorlog

1584 Willem van Oranje vermoord

1588 Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden

1609-1621 Twaalfjarig bestand

1619 Johan van Oldenbarnevelt vermoord

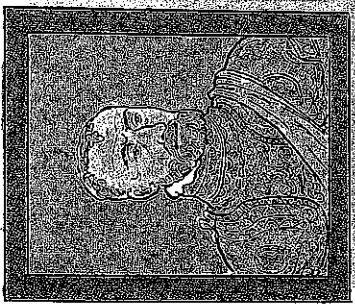
1648 Vrede van Munster (einde 80-jarige oorlog)

Bron: Wijzer door de tijd uitgegeven door Wolters Noordhoff

### Oefenvragen

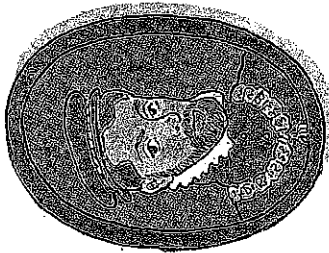
1. Wat bedoelen we met de beeldenstorm?
2. Wie waren de Geuzen?
3. Hoe ontstond de Republiek de Verenigde Nederlanden?
4. Waarom liet Philips II de Armada bouwen?
5. Wie was Johan van Oldenbarnevelt?
6. De 80-jarige oorlog was van ..... tot .....

Veel succes!



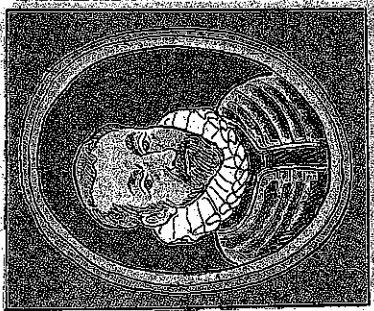
**Karel V**  
(1550-1558)

Heer der Nederlanden, koning van Spanje, Karel van Duitsland en keizer van de grote keizerrijken van Ankerka. Hij nam het zwaarte van de wereld op zich. Hij was een rijk man, maar een goddelijk. Zelf was hij streng katholiek. De protestanten liet hij wreed vervolgen.



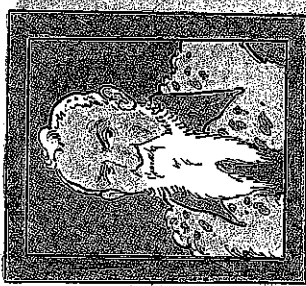
**Philips II**  
(1556-1582)

Zoon en erfgenaam van Karel V. Philips II groeide op in Spanje. Hij erfde in 1556 het machtige rijk behalve Duitsland. Philips II kon niet wennen in de Nederlanden. Hij sprak de taal niet en had een vaker aan het dikkant. Na vier jaar verdroef hij meer nog het zonnige zuiden. Hij verboodte de protestanten nog sterker dan zijn vader.



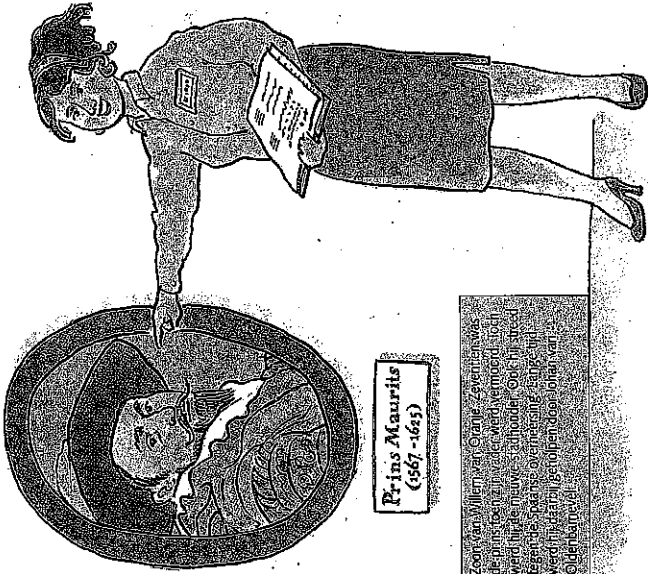
**Willem van Oranje**  
(1567-1584)

Vader des vaderlands. Hij vocht in een eeuw van strijd tegen de Spanjaarden. Hij was de eerste van de Oranjes die in de Nederlanden kwam. Hij werd in 1567 afgevoerd naar Brussel. Hij werd daar geëxecuteerd. Hij werd in 1584 vermoord door een Spaanse ontzetter. Hij werd in 1584 vermoord door een Spaanse ontzetter.



**Hertog van Alva**  
(1567-1582)

De zeventienjarige werd door Philips II naar de Nederlanden gestuurd om een einde te maken aan de onrust die met handlangers van de Oranjes was ontstaan. Hij was een zeer hardvochtig man. Hij was een zeer hardvochtig man. Hij was een zeer hardvochtig man.



**Prins Maurits**  
(1567-1625)

Zoon van Willem van Oranje. Hij werd in 1567 geboren. Hij werd in 1567 geboren. Hij werd in 1567 geboren.

**Pieter Frederik Hendrik**  
Halfbroer van Maurits, hij wist veel steden op de Spanjaarden te veroveren (de Stedendwinger).

**Staten-Generaal**  
Vertegenwoordigers van de gewesten van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden vormden het 'bestuur'. Vooral de stadhouder en de raadspensionaris waren in dit bestuur belangrijk.

**Eerste en Tweede Kamer**  
De Staten-Generaal van tegenwoordig.